

❖ سکنه مغزی:

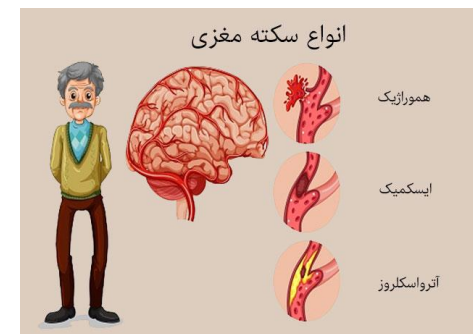
زمانی اتفاق می افتد که رگ خونی در مغز مسدود یا پاره می شود، بدون درمان، سلول های مغز به سرعت می میرند و می تواند به ناتوانی جدی اندام های بدن یا مرگ منجر شود. طبق آمارهای جهانی بیشترین مرگ و میر ناشی از سکنه های مغزی به دلیل مراجعه با تاخیر به مراکز درمانی است در درمان سکنه مغزی، ثانیه ها نیز اهمیت دارد.

وقتی اکسیژن به مغز نمی رسد، مرگ سلول های مغز در چند دقیقه آغاز می شود. به شرط مصرف داروهای حل کننده لخته خون در سه ساعت ابتدایی پس از بروز سکنه ی مغزی می توان از گسترش آسیب مغزی کاست.

وقتی بخشی از مغز از بین می رود، اندام هایی از بدن که توسط بافت از میان رفته مغز کنترل می شوند، از کار می افتند به عبارت دیگر سکنه ی مغزی سب ناتوانی بلند مدت جسمی میشود.

❖ سکنه ی مغزی در انواع شکلهای زیر می توان دسته بندی کرد.

- سکنه هایی که به دلیل کاهش خون رسانی به مغز اتفاق می افتند (در این حالت آسیب دائمی به سلول های مغزی وارد نمی شود و علائم عصبی در کمتر از ۲۴ ساعت برطرف می شوند)
- سکنه هایی که در اثر انسداد جریان خون بوجود می آیند.

- سکنه ی خون ریزی دهنده: این نوع سکنه در اثر نشت و پارگی یک سرخرگ مغزی ایجاد می شود خونریزی یا در اثر شرایطی مثل فشارخون بسیار بالا که بر روی رگ ها فشار وارد می کند ایجاد می شود و یا گاهی در عین اینکه فشارخون خیلی بالا نمی باشد در اثر ضعف قسمتی از جداره رگ پارگی ایجاد شده و خون وارد بافت مغزی می شود.

❖ علام بیمار با احتمال سکنه مغزی

در شناسایی علائم سکنه ی مغزی از معیارهای FAST استفاده می شود:

F (face): وجود ضعف ناگهانی و یک طرف در صورت که با معاینه کردن به صورت زیر مشخص می شود: از بیمار خواسته می شود ابروهای خود را بالا ببرد، پلک های خود را بسته و فشار دهد یا لبخند بزند، در هر کدام از این سه معاینه عدم قرینگی وجود داشته باشد بعنوان معیار مثبت تلقی می شود.

A (Arm): هرگونه ضعف ناگهانی یک طرفه در دست را شامل می شود. بدین صورت معاینه می گردد که از بیمار خواسته می شود در حالت خوابیده و نشسته هر دو دست خود را با چشمان بسته همزمان بالا ببرد و به مدت ۱۰ S نگه دارد. هرگونه غیرقرینگی بصورت تست مثبت تلقی می شود، این معاینه برای اندام تحتانی هم در حالت خوابیده انجام می شود.

speech: هر گونه اختلال ناگهانی در بیان یاد رک گفتار به عنوان معیار مثبت تلقی می شود.
T (time): بروز هرگونه از علائم فوق به صورت ناگهانی بوده و اگر از شروع این علائم از آخرین باری که بیمار سالم دیده شده است، کمتر از سه ساعت سپری شده باشد نیاز فعال کردن کد استروک یا سکنه مغزی و در صورت نیاز اورژانس ۱۱۵ در مرکز مجهز اورژانس هوایی فعال شود.

❖ علل بروز سکنه ی مغزی:

- ۱- ضمیم و سخت شدن دیواره رگ های خونی به دنبال پلاکت های ساخته شده از چربی کلسیم، کلسترول
- ۲- فشارخون بالا
- ۳- دیابت
- ۴- چاقی
- ۵- استعمال دخانیات
- ۶- کلسترول بالا
- ۷- مصرف الکل
- ۸- عدم انجام فعالیت بدنی مناسب و چاقی و اضافه وزن
- ۹- عدم رعایت رژیم غذایی مناسب حاوی سبزیجات و میوه و غلات و ماهی و مصرف بیش از اندازه چربی، نمک، کالری
- ۱۰- سابقه ی شخصی و یا خانوادگی سکنه مغزی، سکنه قلبی یا حمله ایسکمیک گذرا

سکنه مغزی دومین علت شایع مرگ در ایران

انواع سکنه های مغزی

بر اثر خونریزی در بافت مغز
سبب ایرنا
بر اثر ایجاد لخته در عروق مغز

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی چابک

بیمارستان شهید سید مصطفی خمینی طیس

CVA

سکته مغزی

گروه هدف : بیماران و مراجعین

تأیید شده توسط :

خانم دکتر جعفریان متخصص مغز و اعصاب

تهیه شده توسط :

مریم سادات مزاری مقدم کارشناس پرستاری

❖ مراقبت پس از ترخیص:

- ۱- در برنامه بازتوانی شرکت نمائید.
- ۲- پزشک خود را به طور منظم ملاقات نمائید
- ۳- داروهای خود را مطابق دستور پزشک مصرف نمائید
- ۴- فعالیت بدنی و مراقبت های دوره ای را بر اساس دستور پزشک معالج تنظیم کنید.
- ۵- اگر مبتلا به دیابت هستید قند خون را کنترل کنید.
- ۶- فشارخون را بطور مرتب کنترل کنید.
- ۷- دخانیات (سیگار- قلیان - پپ) نکشید و از افراد مصرف کننده مواد دخانی دوری کنید، الکل ودخانیات مصرف نکنید.

بازتوانی:

هدف از بازتوانی کارکردهای از دست رفته فیزیولوژیک و روانی و نیز فراهم سازی و آموزش فرد جهت تطابق با این اختلال کار کرد می باشد .

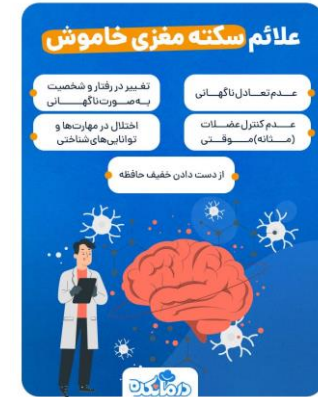
شروع بازتوانی در سکته مغزی از روز اول بستری در بیمارستان آغاز می شود و طول مدت آن بسته به رسیدن بیمار به اهداف بازتوانی تعریف شده متفاوت است .

بازتوانی مورد نظر شامل : فیزیوتراپی - کاردرمانی - رسیدگی به اختلال بلع و تکلم و توجه به وضع خلقی هیجانی و شناختی است.

❖ علائم سکته مغزی

- ۱- بروز ناگهانی ضعف و بی حسی در یک طرف بدن
- ۲- تغییر ناگهانی دید در یک یا دو چشم یا دشواری بلع غذا
- ۳- تاری دید به خصوص در یک چشم
- ۴- سردردهای شدید بدون علت
- ۵- مشکل در صحبت کردن درک صحبت ، درک کردن و شناخت دیگران
- ۶- احساس بی حسی یا فلج ناگهانی در یک طرف صورت و دست یا پای یک طرف بدن
- ۷- کاهش ناگهانی قدرت بدن، تعادل بدن و قوای حسی
- ۸- به هم خوردن تعادل بدن به طور ناگهانی که احتمالاً با حالت تهوع ، استفراغ کردن، تب، سسکسه و یا قورت دادن غذا به سختی
- ۹- بیهوش شدن فرد و بی اختیاری ادرار و مدفوع

❖ اقدامات اولیه در مواجهه با سکته مغزی:

- ۱- اگر شما و یا همراهتان دچار هر یک علائم سکته شوید باید سریعاً به مرکز درمانی مراجعه فرمایید.
- ۲- علائم سکته مغزی را نادیده نگیرید و فرصت را از دست ندهید و فوراً با ۱۱۵ تماس بگیرید .